

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın
Hakkâri Milletvekili

2026 yılı boyunca başta Hakkâri olmak üzere bölge kentlerinde peş peşe yaşanan şüpheli ölümler ve intihar vakaları, yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamusal yükümlülüklerin bütüncül biçimde ele alınmasını zorunlu kılan ciddi bir toplumsal sorun hâline gelmiştir. Ocak ayından itibaren Hakkâri Merkez, Şemdinli, Çukurca, Durankaya ve Yüksekova'da farklı yaş gruplarındaki kadınların ve gençlerin yaşamını yitirdiği çok sayıda olay kamuoyunda derin kaygı yaratmış; birçok olayın şüpheli ölüm olarak kayıtlara geçmesi ve soruşturmaların akıbetine ilişkin kamuoyunu tatmin edecek düzeyde şeffaf bilgilendirme yapılmaması, adalet duygusunu zedeleyen ve kamu kurumlarına duyulan güveni aşındıran bir tablo ortaya çıkarmıştır.

Son olarak 30 Temmuz 2026 tarihinde Hakkâri'nin Yüksekova ilçesine bağlı Esendere beldesinin Güvenli (Şahe) Köyü'nde, yakınlarının uzun süre haber alamadığı 21 yaşındaki genç kadın H.S. evin müstemilatında yaşamını yitirmiş halde bulunmuştur. Olay yerine sevk edilen sağlık ekiplerince genç kadının hayatını kaybettiği belirlenmiş, olayla ilgili adli soruşturma başlatıldığı açıklanmıştır. Bunun hemen ardından 1 Ağustos 2026 tarihinde yine Yüksekova ilçesine bağlı Bağdaş (Peranis) Köyü'nde koyunlarını otlatan 22 yaşındaki genç erkek S.K., karın ve göğüs bölgesinden silahla vurulmuş halde bulunmuş; kaldırıldığı hastanede yapılan tüm müdahalelere rağmen yaşamını yitirmiştir. Aralarında yalnızca iki gün bulunan bu iki ölüm, Hakkâri'de art arda yaşanan şüpheli yaşam kayıplarına iki yeni halka daha eklemiştir.

Bu olaylardan önce de 15 Temmuz 2026 tarihinde Çukurca'nın Üzümlü Köyü'nde R.K.'nin Zap Suyu'nda şüpheli şekilde yaşamını yitirmiş halde bulunması, aynı gün Van'ın İpekyolu ilçesinde R.E.'nin, 16 Temmuz'da Hakkâri Merkez Kıran Mahallesi'nde H.Ç.'nin ve 17 Temmuz'da Şemdinli'nin Beyyurdu Köyü'nde H.C.'nin şüpheli şekilde yaşamını yitirmesi; yılın önceki aylarında Hakkâri'nin farklı yerleşimlerinde meydana gelen benzer olaylarla birlikte değerlendirildiğinde, bölgede giderek ağırlaşan bir tabloya işaret etmektedir. Kamuoyunun temel sorusu ise açıktır: Hakkâri'de bu kaçıncı şüpheli ölümdür ve bu ölümlerin tamamı etkin biçimde aydınlatılabilmiş midir?

Her ölümün ardından soruşturma başlatıldığı yönünde açıklamalar yapılmasına rağmen, soruşturmanın hangi aşamada olduğu, hangi bulgulara ulaşıldığı, ihmal veya sorumluluk tespit edilip edilmediği ve benzer olayların önlenmesine yönelik hangi tedbirlerin alındığı konusunda kamuoyuna yeterli açıklık sağlanmamaktadır. Bu durum yalnızca ceza adaletinin işleyişi bakımından değil, yaşam hakkının korunmasına ilişkin devletin pozitif yükümlülükleri açısından da ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Yaşam hakkının güvence altına alınması, yalnızca ölüm olaylarının ardından adli süreç işletilmesini değil; ölümleri önleyecek sosyal, idari ve kamusal mekanizmaların etkin biçimde kurulmasını da gerektirmektedir.

Uluslararası insan hakları ve halk sağlığı literatürü; şüpheli ölümler ile yaşamdan kopuş süreçlerinin yalnızca bireysel nedenlerle açıklanamayacağını, yoksulluk, işsizlik, sosyal dışlanma, ruh sağlığı hizmetlerine erişim güçlüğü, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve uzun yıllara yayılan toplumsal travmalar gibi yapısal etkenlerle doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Hakkâri'de art arda yaşanan şüpheli ölümler ve intiharlar karşısında koruyucu ve önleyici kamu politikalarının yetersiz kalması, yaşam hakkının korunmasına ilişkin kamusal yükümlülüklerin yerine getirilmediğine dair kaygıları büyötmektedir. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin denetim yetkisini etkin biçimde kullanması, ilgili bakanlıkların ise hakikatin ortaya çıkarılması, varsa ihmal ve sorumlulukların tespit edilmesi ile benzer yaşam kayıplarını önleyecek bütöncöl ve etkili politikaları gecikmeksizin hayata geçirmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri'de 2026 yılı boyunca art arda yaşanan intiharlar ve şüpheli ölümlerin, özellikle kadınlar ve gençlerin yaşamını yitirdiği olayların belirli bölgelerde yoğunlaşmasına ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir risk analizi veya güvenlik değerlendirme raporu bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu raporların temel bulguları nelerdir?
2. 30 Temmuz 2026 tarihinde Esendere beldesinde yaşamını yitirmiş halde bulunan 21 yaşındaki genç kadın H.S. ile 1 Ağustos 2026 tarihinde Bağdaş (Peranis) Köyü'nde silahla vurulmuş halde bulunan 22 yaşındaki genç erkek S.K. olaylarında, olay yerinin korunması, delillerin toplanması ve kriminal inceleme süreçlerinin uluslararası adli standartlara uygun yürütöldüğünü ortaya koyan herhangi bir idari denetim gerçekleştirilmiş midir?
3. Hakkâri'de son yıllarda art arda yaşanan intihar ve şüpheli ölümlerin ortak nedenlerini belirlemek amacıyla Bakanlığınız bünyesinde disiplinler arası bir değerlendirme veya özel inceleme süreci yürütölmüş müdür? Yürütölmüşse hangi yapısal risk alanları tespit edilmiştir?
4. Kolluk kuvvetlerinin görev alanına giren şüpheli ölüm olaylarında delil kaybını önlemek, olay yerinin korunmasını sağlamak ve etkin soruşturmaya güçlendirmek amacıyla Hakkâri'de son beş yıl içerisinde herhangi bir özel eğitim, denetim veya uygulama programı hayata geçirilmiş midir?
5. Hakkâri'de kadınların şüpheli şekilde yaşamını yitirdiği olaylarda toplumsal cinsiyet temelli şiddet ihtimalinin ilk aşamadan itibaren araştırılmasına yönelik kolluk birimlerine verilmiş özel bir talimat veya uygulama protokolü bulunmakta mıdır?
6. Hakkâri'de meydana gelen şüpheli ölümlerin ardından ailelerin adli süreçlere erişimini kolaylaştırmak, bilgi alma haklarını güvence altına almak ve kamu kurumlarına duyulan güveni artırmak amacıyla herhangi bir idari mekanizma oluşturulmuş mudur?

7. Bakanlığınız, Hakkâri'de peş peşe yaşanan intihar ve şüpheli ölümlerin yalnızca adli değil, sosyal ve güvenlik boyutlarıyla da değerlendirilmesi amacıyla mülkiye müfettişi görevlendirmeyi veya kapsamlı bir idari inceleme başlatmayı planlamakta mıdır?
8. Hakkâri'de son yıllarda meydana gelen intihar ve şüpheli ölümler ile ekonomik yoksunluk, kırsal bölgelerde kamu hizmetlerine erişim, sosyal dışlanma ve güvenlik politikaları arasındaki olası ilişkiye yönelik herhangi bir değerlendirme yapılmış mıdır?
9. Hakkâri'de yaşam hakkını tehdit eden risklerin erken tespit edilmesine yönelik veri temelli bir izleme sistemi kurulması yönünde Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma bulunmakta mıdır?
10. Hakkâri'de art arda yaşanan intihar ve şüpheli ölümler karşısında mevcut idari uygulamaların yeterli olmadığı yönündeki kamuoyu kaygıları dikkate alındığında, benzer olayların tekrarını önlemek amacıyla yeni bir eylem planı hazırlanacak mıdır?